

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa Polskiego Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. w Warszawie
przeciwko Zenonowi S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 maja 2010 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 30 grudnia 2009 r.,

- 1) odrzuca zażalenie w części zaskarżającej postanowienie odrzucające wniosek o wstrzymanie wykonalności wyroku, zawarte w punkcie 2 (drugim) sentencji;
- 2) uchyla zaskarżone postanowienie w pozostałej części i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2009 r. Sąd Apelacyjny:

- 1) odrzucił skargę kasacyjną,
- 2) odrzucił wniosek o wstrzymanie wykonalności wyroku.

Odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej uzasadniono wniesieniem jej przez nieuprawnioną osobę, a mianowicie przez adwokata powołującego się na pełnomocnictwo subsytnacyjne udzielone mu przez pełnomocnika procesowego z urzędu ustanowionego dla pozwanego w postępowaniu rozpoznawczym przed sądami powszechnymi. Sąd Apelacyjny stwierdził, że pełnomocnik z urzędu ustanowiony w postępowaniu przed sądem powszechnym nie jest upoważniony z mocy prawa do reprezentowania strony w postępowaniu kasacyjnym.

W konsekwencji odrzucenia skargi kasacyjnej Sąd odwoławczy uznał za niedopuszczalne rozpoznanie wniosku pozwanego o wstrzymanie wykonalności wyroku, ponieważ stosownie do art. 388 § 1 k.p.c. wniosek ten jest rozpoznawany w przypadku wniesienia skargi kasacyjnej, a ta została odrzucona. Ponadto wniosek ten pochodzi od osoby nieuprawnionej.

W zażaleniu pozwanego, sporządzonym przez później ustanowionego innego pełnomocnika procesowego z urzędu, zaskarżono powyższe postanowienie w całości.

Żalący zarzucił naruszenie art. 91 k.p.c. w zw. z art. 118 k.p.c. uzasadniając je wadliwym przyjęciem, że pełnomocnik z urzędu ustanowiony przed sądem powszechnym nie jest umocowany z mocy prawa do reprezentowania strony w postępowaniu kasacyjnym. Na wypadek nieuwzględnienia tego zarzutu skarżący zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 1 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 126 § 3 k.p.c. przez odrzucenie *a limine* skargi kasacyjnej pozbawionej dołączonego właściwego pełnomocnictwa, podczas gdy brak pełnomocnictwa jest brakiem formalnym wymagającym wezwania pełnomocnika strony do jego usunięcia pod rygorem odrzucenia skargi, a Sąd Apelacyjny zaniechał takiego wezwania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się w części niedopuszczalne, a mianowicie w zakresie zaskarżającym postanowienie zawarte w pkt 2 sentencji zaskarżonego postanowienia, a mianowicie odrzucające wniosek o wstrzymanie wykonalności wyroku. Postanowienie to nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, a zatem z mocy art. 394¹ § 2 k.p.c. nie przysługuje od niego zażalenie do Sądu Najwyższego.

W tej części zażalenie okazało się więc niedopuszczalne i podlegało odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c., art. 398¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c. (punkt 1 sentencji).

Natomiast dopuszczalne, a zarazem uzasadnione jest zażalenie na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną z powodu przyjęcia przez Sąd wniesienia jej przez nieumocowanego pełnomocnika procesowego, choć nie wszystkie argumenty skarżącego zasługiwały na aprobatę.

Nie można obecnie zgodzić się z żalącym, że pełnomocnik z urzędu ustanowiony przed sądem powszechnym jest upoważniony nadal do reprezentowania strony w postępowaniu kasacyjnym.

Z mocy art. 118 k.p.c. ustanowienie pełnomocnika z urzędu jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego. Tymczasem z mocy uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07 (OSNC 2008 r., Nr 11, poz. 122), której nadano moc zasady prawnej, pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje samego prawa umocowania do wniesienia skargi kasacyjnej i udziału w postępowaniu kasacyjnym. Oznacza to, że także pełnomocnik ustanowiony z urzędu w postępowaniu przed sądami powszechnymi nie jest nadal umocowany, także do wniesienia skargi kasacyjnej.

Przedwcześnie jednak było stanowcze stanowisko Sądu Apelacyjnego, że skarga kasacyjna została sporządzona przez osobę nieuprawnioną do reprezentowania pozwanego w postępowaniu kasacyjnym. W orzecznictwie utrwalił się pogląd, że jeżeli pełnomocnik reprezentujący stronę przed sądami obu instancji nie dołączy do wniesionej skargi kasacyjnej pełnomocnictwa wskazującego, że jest umocowany także do wniesienia tej skargi i udziału w postępowaniu kasacyjnym, to

zachodzi brak formalny skargi, o którym mowa w art. 398⁴ § 2 zd. 1 w zw. z art. 126 § 3 k.p.c, podlegający uzupełnieniu w trybie przewidzianym w art. 398⁶ § 1 k.p.c. (postanowienie SN z dnia 4 września 2008 r., IV CZ 68/08, niepubl.). Innymi słowy, niedołączenie do skargi kasacyjnej pełnomocnictwa dla adwokata lub radcy prawnego, który skargę sporządził i wniósł do sądu, stanowi zwykły brak formalny pisma procesowego (art. 126 § 3 k.p.c), podlegający usunięciu w trybie przewidzianym w art. 398⁶ § 1 k.p.c – przez wezwanie do złożenia pełnomocnictwa (postanowienie SN z dnia 23 czerwca 2009 r., III UZ 4/09, niepubl.). W judykaturze wyrażono nawet pogląd, że brak formalny pisma procesowego może być usunięty potwierdzeniem strony dokonanych przez niego czynności. W tym celu sąd powinien wyznaczyć stronie odpowiedni termin (uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 23 stycznia 2009 r., III CZP 118/08, OSNC 2009 r., Nr 6, poz. 76).

Ponieważ Sąd Apelacyjny, kontrolując skargę kasacyjną pod względem spełnienia przez nią wymagań formalnych pisma procesowego, zaniechał wezwania osoby sporządzającej tę skargę w imieniu strony skarżącej do udokumentowania swojego umocowania, przeto z tego względu zażalenie należało uwzględnić w części zaskarżającej postanowienie odrzucające skargę kasacyjną.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie 2) sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c, a o kosztach postępowania zażaleniowego na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.